

TIJANA
KONDIĆ

Buka

■ Laguna ■

Copyright © 2022 Tijana Kondić
Copyright © 2022 ovog izdanja, LAGUNA

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne može se koristiti ili reprodukovati na bilo koji način bez pismenog odobrenja autora, osim u slučaju kratkih citata sadržanih u kritičkim tekstovima i recenzijama. Neovlašćena reprodukcija ili distribucija ovog autorskog dela je nezakonita i pravno kažnjiva. Nijedan deo ove knjige ne može biti skeniran, postavljen ili distribuiran preko interneta ili na neki drugi način, elektronske štampe, bez dozvole izdavača.

Ova knjiga je delo fantazije. Imena, likovi, mesta i incidenti su proizvodi mašte pisca ili su fiktivno korišćeni i ne treba da se prihvataju kao realni. Svaka sličnost sa osobama, živim ili mrtvim, stvarnim događajima, mestima je potpuno slučajna.

*Život je bajka koju idiot priča, puna buke i besa,
a ne znači ništa.*

Magbet, V čin, Vilijam Šekspir

*Ljubav i patnja su ista stvar, vrednost ljubavi je
iznos onoga što moraš platiti za nju i kad god je
dobiješ jeftino, prevario si samoga sebe.*

*Ne voli se zbog, voli se uprkos, ne zbog vrlina,
već uprkos manama.*

*Kada bih mogao da biram da iskusim bol ili ništa,
izabrao bih bol.*

Vilijam Fokner

1

Zvuk bušilice s obližnjeg gradilišta me je probudio. Intenzivan, ponavljajući zvuk odjekivao mi je u glavi. Pored mene je ležalo obamrlo telo starice u lokvi krvi. Uspravila sam se i gledala u njeno već ukrućeno telo. Krv se razlila po podu, delovi su već bili skorenjeni. Nisam mogla da vrištim. Htela sam, ali glas nije izlazio iz mene. Zvuk bušilice je postajao nepodnošljiv. Imala sam utisak da se kompletno gradilište nalazi u mojoj glavi. Sve je bilo haotično i pomešano bez ikakvog reda. Prišla sam telu i polako ga gurnula. Ironično sam se plašila da ću je probuditi iako je već nebrojeno sati bila mrtva. Nekoliko puta sam je prodrimala, međutim, nikakvog pokreta nije bilo. Kako sam se našla u ovom stanu s mrtvom staricom koja je sa mnom ležala na podu? *Da li sam je ja ubila?*, pomislila sam. Ničeg nisam mogla da se setim.

Uspaničila sam se. Nije bilo izlaza iz ove situacije, mislila sam. Teško sam disala. Ustala sam i zatvorila prozor. Zvuk bušilice je i dalje odjekivao u mojoj glavi. Prišla sam

opet telu i okretala se oko sebe ne bih li brzo smislila šta da uradim. Vratila sam se do prozora i spustila roletne. U sobi je zavladao mrak, tamniji od onog u kojem sam živela mesecima. Prišla sam telu i okrenula ga na leđa. Na njenom licu je bio blagi osmeh. Uхватила sam se za glavu pokušavajući da smirim disanje koje je nadjačavalo svaku moju misao. Otišla sam do kupatila, uzela kantu, stavila je u kadu i pustila vodu. Histerično sam tražila krpe po kupatilu i sredstvo za čišćenje. Jutro je ličilo na početak dobrog filma. Mlada devojkа se budi pored mrtvog tela koje leži u krvi i ne seća se šta se desilo prethodne noći. To bi bila neka vrsta loglajna, kako ga zovu filmadžije. Kad se kanta napunila, izvadila sam je i sipala sve šampone koje sam našla na kadi. Na podu je bio peškir, koji sam zgrabila. Znoj mi je curio sve brže i bivao je hladniji. Na izlasku iz kupatila uhvatila sam svoj odraz u ogledalu. Na licu je bilo osušenih tragova krvi. U ogledalu sam spazila mršavu, izmorenu i neispavanu Milicu, raščupane kose. Pogledala sam svoje ruke. I one su bile umorne i krvave. Spustila sam kofu i prišla lavabou. Pustila jak mlaz. Voda je tekla brzo.

Nadala sam se da će zvuk mlaza vode odneti i moje tegobne misli. Međutim, ništa se nije dešavalo. Voda je samo oticala.

Još jednom sam se pogledala u ogledalo, i ono je puklo. U odrazu se pojavio i lik starice, krvavog lica koji se smejao snažno, ali nikakav zvuk se nije čuo. Naglo sam se okrenula. Nikoga nije bilo. Pogledala sam oko sebe po kupatilu i shvatila da se ne sećam ni kako sam dospela u ovaj stan. Gde je Vladimir? Šta se s njim desilo? Zašto sam sama? Da li me je tukao? Možda je on ubio staricu? Šta ja uopšte radim u ovom stanu? Čiji je ovo stan? Misli

su se gomilale poput vrtloga. Voda je i dalje oticala. Moje ruke su bile još umornije. Obrisala sam lice i ugasila mlaz. Uzela sam kofu i peškir sa poda.

Kad sam izašla iz kupatila, u dnevnoj sobi nije bilo tela. Nije bilo ničeg. Krv je nestala. Prišla sam mestu gde je telo ležalo i nije bilo ni kapi krvi. Sve je nestalo. Roletne su bile spuštene, prozor zatvoren. Na sredini sobe je i dalje stajao moj писаći sto sa gomilom papira i laptopom. Stona lampa je bila na podu i odavala utisak kao da se u prostoriji prethodno odigrala svađa. Sve se činilo besmislenim. U meni samoj se odigravala borba koje sam tek sada postajala svesna. Želela sam samo da budem slobodna od misli, strahova i patnji. U uglu sobe stajala je kofa s nekoliko prosutih kapljica vode oko nje. Tepih je bio čist, neumazan. Papiri i nekoliko knjiga bili su razbacani po podu. Kako je meni ovo moglo da se dogodi? Živela sam vrlo jednostavno poput moje jednostavno nameštene sobe. Drugu stranu sobe je zauzimao stari, zeleni trosed sa žičanim dušekom. Od nameštaja, bio je tu i stari orman čija su vrata škripala svaki put kada bih ih otvorila.

Onda sam se setila. Ovo je bio Anin stan koji mi je dala na korišćenje. Komšije su bile čudne. Zgrada je imala zajedničku prostoriju sa veš-mašinama. Veš se prao jednom nedeljno u zajedničkom vešeraju. To su bili trenuci kad su se komšije zbližavale, razmenjivale šale i prepričavale dogodovštine jedni drugima. Šuškali su i došaptavali se dok su ubacivali prljav veš u mašine za pranje. Zvuk koji su pravili uvek je podsećao na teoriju zavere u povelju. Ja sam se trudila da se otuđim. Zbližavanje mi je bilo precenjeno i činilo se suvišnim. Retko sam govorila i izjašnjavala se. Želela sam da sačuvam tišinu u mom već bučnom umu.

Teško sam disala. Pogledala sam u plafon odakle je dolazio tup zvuk. Neko je pozvonio na vrata. Prepala sam se. Stajala sam nasred sobe kao statua, gledajući čas u kantu s vodom, čas u spuštene roletne na prozoru. Zvono se ponovilo. Nisam mogla da se pomerim. Tup zvuk sa plafona se pojačavao. Delovalo je kao da neko velikim, gumenim čizmama pravi teške korake po podu stana iznad. Ličilo je na vojničke, gestapovske korake koji najavljuju veliku tragediju. Zvono na vratima je uporno zvonilo.

Stajala sam nasred sobe razmišljajući šta da uradim. Nije bilo izlaza iz ove situacije, mislila sam. Čak i da sam želela da otvorim vrata, kako bih objasnila da je do malo pre na podu ove sobe ležalo obamrlo krvavo telo. I kako bih objasnila gde je sva ta krv nestala. Da li je uopšte bilo tela? Koraci su se mešali sa zvonom na vratima.

– Milice, otvori, ja sam – čuo se muški glas. – Znam da si unutra. Ne javljaš se već danima, zabrinuo sam se. Otvori, želim da razgovaramo.

Zvono na vratima je zamenilo kucanje. Uporno, iritantno kucanje. Zvono se mešalo sa kucanjem i tupim gestapovskim koracima. Ovo je bilo previše za mene. Pogledala sam ka plafonu, kad se cela soba zavrtela. Pala sam na pod. Zvono se još jednom oglasilo.

2

Probudila sam se u istom stanu. Osetila sam olakšanje, kao i mučnu teskobu. Sve je izgleda bio samo ružan san. Gledala sam oko sebe i tražila telo. Pod je bio čist. Nigde nije bilo tragova krvi. Trebalo bi da sednem i zapišem sve. Ali nemam snage. Nemam snage ni da ustanem. Sva-ko jutro me zablesne svetlost spolja i učini da se osetim beskorisnom, izgubljenom. Kada sam ja postala ovakva?

U hodniku zgrade čula se svađa stanara. Kakofonija me je činila nervoznijom. Veliki broj ljudi na jednom zatvorenom mestu. Činilo se da je zgrada začarana. Otišla sam do stola i otvorila laptop. Iz mene je krenula bujica reči, koje su se silovito pojavljivale na ekranu. Misli su se slivale bez kontrole. Zapalila sam cigaretu i nastavila da se šetam po sobi. Odjednom sve je imalo smisla. Uglavnom je sve dobijalo smisao noću. Mrzela sam jutra. Bila su sumorna i sa suncem i bez njega. Kišovita, maglovita, vedra jutra. Jednostavno sam ih mrzela. Otišla sam nazad do stola da pogledam šta sam zapisala. Kucala sam poput

nekontrolisanog manijaka. Noću nisam uspevala da zaspić. Danju sam sebi pravila mrak, mračniji od onog u kom sam živela. To mi je potvrdila činjenica da su roletne i dalje bile spuštene.

Osećala sam se pregaženom i beskorisnom. Jutra su za mene bila mučenja. Živela sam i stvarala noću. Često mi se javljala griža savesti što spavam preko dana, iako sam za to imala dobro opravdanje. Osećala sam se promašenom, često i manje vrednom od drugih ljudi koji su ujutro ustajali i išli u kancelarije na svoje dosadne i besmislene poslove. Bez obzira na to što sam smatrala da je moj posao bio nesvakidašnji i stajala pri tvrdnji da ga ne može raditi bilo ko, ipak su mi ta kasna jutra bila ispunjena osećajem nedovoljnosti i griže savesti. Nesvesno sam prekorevala samu sebe što nisam kao svi drugi, što nemam ustaljen dnevni ritam i raspored, što nemam normalan posao, što pišem noću kad svi spavaju, što se ne budim ujutru već po podne, što ne mogu da pobegnem od činjenice da ne mogu da spavam. Odmornom sam se osećala tek noću, kad nije bilo glasova, telefonskih poziva, automobilske buke; zapravo, kad nije bilo ljudi oko mene.

Jedino je noć imala smisla za sve što sam želela da izrazim i da kažem. Noć je bila bez zvukova, bez buke. Česte krize su mi ulivale sumnju u to ko sam i čime bi trebalo da se bavim. Napolju je i dalje bio dan, ali sam ja sebe uspešno uveravala da je bila noć.

Pustila sam džez. U pozadini kompozicije čule su se kapi kiše. Zavalila sam se u stolicu i zatvorila oči. Kiša je postajala glasnija. Džez se mešao sa muzikom koja je dolazila iz stana iznad mog, odakle je izbijao distorziran zvuk.

Mislila sam da sanjam. Otvorila sam fioku stola i počela da tražim čepove za uši. Više nisam uspevala da pišem.

Zatvorila sam laptop, otišla u krevet i stavila jastuk preko glave. Mučila sam se da zaspim, ali me je umor naposletku savladao. Muzika se i dalje čula. Želela sam da nadoknadim izgubljenu snagu i samo utonem u san i pravim se kao da se ništa nije desilo. Kiša je i dalje padala. Kapljice kiše su se slivale niz prozore i u tome je bilo nečeg veoma smirujućeg. Neverovatno kako je kiša svaku situaciju ili misao činila dramatičnijom i krajnje ozbiljnom. Napolju su boje stvarale mešavinu ljubičaste i sive. Bila sam srećna što se nalazim u toplom stanu, što nisam mokra i ne stojim na nekom čošku na ulici.

Setila sam se Vlade. Duboko u sebi sam zakopala činjenicu da me je ostavio. Nisam mogla da živim s tim. Možda zbog toga nisam mogla da spavam. Mada nisam spavala ni dok smo bili zajedno, kao da sam predosećala da će se desiti nešto tužno. Pokrila sam se ćebetom i jastukom, pokušavajući da utišam misli kad se zvuk udaranja o cevi radijatora proširio spratovima.

U zgradi je grejanje bilo centralno, što je značilo da su se radijatori u svim stanovima nalazili na istoj vertikali. Agresivno udaranje o cevi radijatora se sigurno moralo čuti i u susednim stanovima. Ustala sam i otišla do kuhinje. Instinktivno sam uzela metlu i drškom počela da udaram u plafon. Kad bih udarila u plafon, buka bi na tren prestajala i onda bi odzvanjanje zvuka bilo veoma intenzivno. Svaki udarac u cev radijatora je pravio eho. Popela sam se na stolicu i još snažnije udarila metlom u plafon. Zvuk je bio isti. Onda sam došla na ideju da

udarim u cev radijatora. Prvi put kada sam to uradila nije bilo glasnog odjeka.

Nastavila sam žučno da udaram u radijator ne bih li nadjačala zvuk koji je dolazio odozgo. U nekom trenutku sam počela nekontrolisano da se smejem. Međutim ova igra nije dugo trajala, jer su moji postupci do te mere iritirali komšije da je zvuk koji se vraćao bio jači i udarci su bili snažniji, bez prekida.

Ovo melodično jutro sam odlučila da prekinem još jednim pokušajem da ostvarim dijalog sa komšijama. Besno sam izletela napolje u papučama i pidžami i popela se na sprat iznad.

U hodniku me je zatekla Debela Mama. Bila je u roze plišanjoj trenerci i papučama. Po njenom stavu sam pretpostavila da je bila besna i izuzetno iziritirana.

– Komšinice! Da li vi to udarate o radijator? Cela glava mi zuji od vašeg lupanja. I šta radite to uopšte? – pitala je samouvereno.

– Upravo sam krenula da razgovaram s komšijom sa sprata iznad pošto su prvi počeli da lupaju u cevi radijatora – odbrusila sam.

– Ne znam ko je krenuo prvi, ali vi morate momentalno da prestanete to da radite i da vam nikako ne padne na pamet da opet pravite takvu buku – rekla je.

– Ma o čemu vi pričate da ja pravim buku? Uostalom, popnite se sa mnom pa ćete se i sami uveriti – rekla sam.

– Nemam ja šta da se penjem i da se uveravam, samo sam došla da te zamolim da prestaneš da lupаш o radijator, pobogu, ženo! – nastavljala je.

– Vi ne razumete, taj zvuk je dolazio odgore, a ne iz mog stana – uveravala sam je. – A onda sam ja u nekom

trenutku krenula da udaram metlom u plafon da bih ih opomenula i kad sam videla da nema efekta, onda sam i ja počela da udaram u radijator, da li me sada razumete?

– Ništa to mene ne interesuje, samo prestani da lupáš! Ne mogu deca da mi rade domaći od ranog jutra! – rekla je i otišla.

Njena roze pozadina je nastavila da se njiše nervozno s jedne strane na drugu. Znala sam da laže i da njena deca sigurno nikad nisu radila domaći zadatak. To su bila dva debela dečaka, blizanci čija je pažnja bila zalepljena za ajped. Hitro sam otrčala stepenicama do stana iznad koji je bio u istoj vertikali kao moj. Pozvonila sam nekoliko puta.

Više nikakav zvuk nije dopirao, kao da je neko isključio ploču pre nego što sam se pojavila na vratima stana. Više se nije čula ni škripa nameštaja, ni lupnjava vratima, nikakvog zvuka nije bilo, osim mog agresivnog disanja. Još nekoliko puta sam pozvonila i pokucala. Stavila sam uvo na vrata i oslušnula. U stanu je bila tišina.

Možda je Debela Mama bila umešana u sve ovo, a došla meni da se žali kako bi imala alibi? Možda je ona imala ključ od tog stana i sve ovo osmislila kao zaveru protiv mene? Prolazilo mi je kroz glavu da je moguće da je bilo ko od komšija iz zgrade mogao da bude umešan. Samo nisam bila sigurna ko je od njih to zapravo mogao biti. Nastavila sam da lupam u vrata snagom izbezumljene životinje. Međutim, osim što vrata niko nije otvarao, nije se više čuo nikakav zvuk. Prislonila sam uvo i nakon toga još jednom pokucala.

– Izvinite, da li biste mogli da otvorite, molim vas?! – izustila sam. – Komšinica Milica je, htela sam da vas zamolim da smanjite buku, ne mogu da pišem – dodala sam.

Pošto moja frustracija nije jenjavala a vrata niko nije otvarao, odlučila sam da se vratim u svoj stan. Okrenula sam se ka stepenicama i pružila korak kad sam čula zvuk otvaranja vrata. *Konačno!*, pomislila sam.

Zaprepašćeno sam se okrenula, nadajući se da je moje lupanje „urodilo plodom“ kad sam na vratima susednog stana zatekla visokog, raščupanog muškarca u ranim četrdesetim godinama, koji je potpuno zbunjeno stajao u bademantilu i u kućnim papučama na svojim ulaznim vratima. Na sebi je imao i naočare koje su mu već do pola nosa bile spale i izgledao je kao da sam ga prekinula u nečemu veoma važnom ili kao da sam ga upravo probudila, iako to nije umanjivalo njegovu privlačnost.

– Komšije su pravile buku pa sam htela da ih zamolim da se utišaju, ali ne otvaraju vrata – rekla sam.

– Ja ništa nisam čuo – rekao je.

– Izvinite ako sam vas probudila. To je ovaj stan odmah pored vas – pokazala sam rukom.

– Ne, ja ništa nisam čuo – ponovio je.

– Da li znate možda ko živi tu?

– Ne, ne bih znao. A vi ste...? – pitao je pogledavši me sumnjičavo kao da je u tim njegovim naočarima postojao poseban laserski skener koji je automatski mogao da oceni da li lažem i kakav sam tip osobe.

– Ja sam Milica – rekla sam. – Nedavno sam se uselila u zgradu.

– Drago mi je. Andrej – odgovorio je kratko.

– Živim u Aninom stanu na četvrtom spratu. Komšije su udarale o cevi radijatora i lupali vratima, pa sam došla da ih zamolim da se utišaju – rekla sam.

Gledao me je kao da je očekivao zaključak. Pritom, nije imao naročit motiv da učestvuje u razgovoru.

– Ranije nije bilo ovakve buke? – pitala sam.

– Ne da ja znam – kratko je odgovorio.

– Ako biste mogli da obratite pažnju, čisto kada su tu ili ako je komšija sam, samo bih htela da popričam. Neophodna mi je tišina.

– Da, to razumem. Svima nama treba tišina – odbrusio mi je.

– Da, verujte da je meni posebno potrebna pošta pišem roman.

– Zanimljivo. Vi ste pisac?

– Pa da – odgovorila sam postićeno.

– Ja sam profesor muzičkog i u slobodno vreme komponujem – dodao je.

– Pa nikada vas nisam čula da svirate – rekla sam.

– Trudim se da ne sviram glasno i da ne pravim buku jer su u zgradi uglavnom penzioneri koji imaju slab san – rekao je osmehnuvši se.

Kaiš Andrejevog bademantila se klatio polako kao najfinija ljuljaška. Nisam mogla da prestanem da zamišljam šta se nalazi ispod njega, kakav mu je bio miris kože, miris kose, kakav krik bi ispustio kada bih ga počupala za kosu. Bilo je nečeg u njegovom licu što mi je budilo želju da ga ozbiljno i jako ošamarim. Njegov skriveni šarm bio je privlačan. Stvarao je u meni potrebu da ga na veoma bizaran način kontrolišem. Introvertni umetnici su mi uvek na poseban način bili privlačni.

– Morao bih da se vratim sada – prekinuo me je i krenuo da ulazi u stan.

– Molim vas javite mi ako se vrate – očima sam pokazala na vrata dotičnog stana. – Ovo je već drugi dan da neko lupa – odgovorila sam, osećajući i dalje tihi plamen isfrustriranosti.

Tada sam primetila da nas neko posmatra. Naime, na spratu sa strane bila su odškrinuta vrata jednog stana. Nije se moglo razaznati ko je tamo stajao, ali nas je neko svakako prisluškivao. Prestala sam da pričam i tog momenta su se vrata naglo zatvorila. Tako sam uvidela da je nepoznata osoba sve vreme slušala naš razgovor. Čula se škripa pri zatvaranju. Gledala sam gore.

– Doviđenja, Milice – kratko je odgovorio Andrej i zatvorio vrata ne ostavljajući prostor da se s njim pristojno pozdravim.

Ostala sam da stojim zbunjena u hodniku neko vreme. Još jednom sam pogledala gore. Ništa se nije čulo. Vrata su već bila zatvorena. Svetlo se naizmenično palilo i gasilo. Neko je očigledno testirao moje strpljenje. Debela žena je vikala na svoju decu u stanu. Šerpe su lupale u drugom. Stara vrata su škripala kao da su govorila, kao da su želela da mi ispričaju neku tajnu. Svetlo se opet ugasilo. Predstava je bila završena. Bar za danas.

Vratila sam se u stan i legla na pod. Otupelost. Napetost. Nemir u meni je rastao. Pogledala sam ka terasi. Napolju je duvao jak vetar. Voda u kofi je već bila prljava. Ceo dan je padala kiša. Na podu su stajale stvari za čišćenje, gumene rukavice, čistač prozora i nekoliko krp. Tri puta sam već prešla krpom preko istih prozora. Koliko god da sam ih čistila, oni su bili prljavi. Kompulzivnost je

dobijala novu dimenziju. Iz koje god perspektive da sam posmatrala stvari, činile su se nedovršenim.

Ustala sam, uzela kofu s prljavom vodom i otišla do kupatila. Bilo je nekog lucidnog zadovoljstva u gledanju kako prljava voda otiče niz slivnik. Nosila je sa sobom svu prljavštinu dana i najavljivala nov početak. Sipala sam čistu vodu u kofu i uputila se nazad ka prozorima.

Kroz flekave prozore videle su se krošnje drveća kako se njišu na jakom vetru. Ličilo je na ples. Uzela sam krpu i nanela sapunicu na prozor. Isti pokreti, isti krugovi. Pomno sam posmatrala svaku mrlju na prozoru i nekoliko puta je izribala. Još jednom. Opet. Bez prestanka. Još jednom. Čišćenje je bilo poput rituala.

Tenzija se smanjivala bar na momenat. Čistila sam kružnim pokretima, jako pritiskajući krpu o okno prozora. Nekoliko puta sam prelazila preko istog mesta. Sve je moralo da bude čisto do perfekcije. U spavaćoj sobi sam nastavila istim tempom da perem prozore. Sapunica se slivala niz staklo. Bilo je nečeg umirujućeg u posmatranju kapljica i pene koje se slivaju. Činilo se da na taj način simbolično čistim i svoj život, svoje nemirne misli. Još jedan krug. Još jedan. Još jedan.

Padao je mrak. Kiša je još uvek padala. Čule su se kapi kiše kako udaraju o beton. Ulica je već bila mokra. Nekoliko ljudi koje je kiša iznenadila trčalo je da se skloni u obližnji zaklon. Ja se nikada nisam sklanjala od kiše. Nikada sebi nisam ni kupila kišobran. Jednostavno nisam volela kišobrane. Jedino su kabanice imale smisla. Prozori su i dalje bili prljavi. Voda u kanti je postajala mutnija. Neumorno sam nastavljala da čistim. Što sam više čistila, prozori su se činili prljaviji.

Padao je mrak. Dan mi je prošao u haosu i buci. *Nikada neću naći mir*, mislila sam. Za sada me je samo čišćenje smirivalo. Na poslednjem pregledu, psihijatar mi je povećao dozu.

Anksioznost je moralo nešto da kontroliše kad ja već nisam uspevala. Kompulzivno čišćenje je imalo efekta. Bar trenutno. Ceo stan se vrteo oko moje glave. Konstrukcija je bila nestabilna, činilo mi se i da se krevet pomerao. Od svetlosti se moglo poludeti. Ludilo uglavnom i nastupa van naše volje i kontrole. Širom sam otvorila prozore kako bi u sobu ušao svež vazduh. Zapahnula me je vlaga. U daljini su se čuli poslednji trzaji bušilice za beton na obližnjem gradilištu. Neotpakovane kutije su bile svuda po stanu. Otvorila sam najbližu kutiju i izvadila iz nje laptop. Stavila sam ga na sto. Iznad stola sam zakačila malu lampu koja je na dnu imala štikaljku. Svetlo je bilo usmereno nadole. Na zid iznad stola okačila sam i nekoliko svojih fotografija. Na zidu sam poređala sve nacрте za roman i opis likova. Na ormanu pored stola stajao je moj stari roman, a na njegovim vratima su bili ispisani citati. Jedan od njih je bio i citat Ernesta Hemingveja: *First draft of everything is shit*. Zakačila sam novu dugačku drvenu policu na kojoj su stajale sve moje literarne nagrade i prvi objavljeni roman. Meke, mat korice i beli papir. Kažu da je piscima uvek teže s drugim romanom jer moraju da opravdaju prvi. Ako prvi prođe dobro, čitaocima porastu očekivanja koje pisac mora da ispuni. Mada većina ne uviđa da je piscu najteže da se opravda pred samim sobom. Tu vrstu publike još niko nije nadmašio.